

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Redakční systém a optimalizace pro vyhledávače - úvod

Ivo Šnábl

Web studio Institut biostatistiky a analýz MU

snabl@iba.muni.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt Zvyšování IT gramotnosti zaměstnanců vybraných fakult MU

Registrační číslo: CZ.1.07/2.2.00/15.0224, Oblast podpory: 7.2.2

Kuchařka

OBSAH:

OBSAH:

Principy

Názvy souborů pro web

Názvy souborů pro web

 Rychlé řešení v TotalCommanderu:

 Problematika klíčových slov

Obrázky

 Základní operace:

 Formáty

 JPEG

 GIF

 PNG 8

 PNG 24

 Vektorové (a další) formáty

 Dostřování

 Kódování

 Formátování

Texty

 Formátování

 Problematika (jazykového) kódování znaků

 Převod z Wordu

 Řešení:

 Tok textu

 Odkazy

 Odrážky

 Tabulky

 Nadpisy

 Zásadní pokyny a doporučení

Výpisy

 Abecední řazení

 Prioritní řazení

 Dle data založení nebo platnosti (OD – DO)

XHTML Strict

 Validátory:

 Validace platnosti odkazů

 XHTML editory

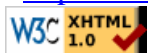
FAQ

Principy

- Dodržování ISO norem a norem navržených konsorciem W3C
- Přiměřené dodržování zásad přístupného webu, viz. příloha, popř. dle WAI nebo Section 508
- Pravidla českého pravopisu (www.pravidla.cz) a aplikace typografických pravidel v prostředí webu (<http://www.typo.cz/typo/typo-pravidla-uvod.html>)
- Efektivita
- Ergonomie
- SEO
- zaměřeno na naše vlastní nástroje a integrovaný rich text editor (FCKeditor)

Otázky k zamyšlení:

- The Czech Society for Oncology (CSO) ... patří člen do zvýraznění ?
- optimalizace obrázků ! nepoužívat velké JPEG soubory apod.
- <http://validator.w3.org/> : validace 3 způsoby

Názvy souborů pro web

- Normalizace (pouze ASCII znaky, optimálně do délky 32 znaků, malá písmena).
UNIX vs. Win (case insensitive) – raději vždy malými písmeny!
- Včetně klíčových slov (SEO-like forma) – vynechat stop slova (spojky atd.);
- Není nutné u důvěrných příloh!
- Vhodné verzování příloh (na většině webů je ošetřeno automaticky: ke jménu souboru se vždy připojí unikátní řetězec).
- Offline nástroje pro hromadné odčeštění:
 - CZech (nutno si upravit převodní tabulky)
 - TotalCommander od v. 7.50

Rychlé řešení v TotalCommanderu:

Pomocí nástroje Hromadné přejmenování (označ soubory a potom CTRL+M).

Pole Najít: zadejte sekvenci **á|č|ď|é|ě|í|ň|ó|ř|š|ť|ů|ú|ý|ž|** |

Pole Nahradit za: zadejte sekvenci **a|c|d|e|e|i|n|o|r|s|t|u|u|y|z|**-|-

Formáty

Funkce uložení pro web – optimalizace kvalita vs. velikost

JPEG

Vhodný pro fotografie, obrázky s barevnými přechody, kompozicemi

Kvalita: dop. 50 – 80 %

Podporuje plnou barevnost.

Nepodporuje průhlednost.

GIF

Vhodný pro grafiky, obrázky s jednolitými barevnými plochami

Kvalita je určena rozsahem indexu barev (1 – 256 barev, což je maximální počet)

+ průhledný (alfa) kanál

Podporuje jednoduchou (100%) průhlednost, pravá průhlednost se simuluje přechodem do barvy pozadí (nutno vždy vybrat alespoň přibližnou barvu pozadí).

Formát PNG 8 i 24 – chyby při vykreslování v IE6, pokud možno tak raději nepoužívat.

PNG 8

Obdoba GIFu, u komplikovanějších grafik má při stejné kvalitě o něco lepší (menší) velikost

PNG 24

Podpora plné barevnosti i pravé průhlednosti (každý bod má kromě své barvy definovanou i průhlednost). Nevýhoda: výsledná velikost souboru.

Nejčastěji se využívá pro průhledné (stínované) webové ikonky ve stylu WinXP. Existuje způsob jak obejít chybu při jejich vykreslování v IE6.

Správné prolnutí poloprůhledného stínu s barvou pozadí ve Firefoxu

Chybné vykreslení průhledného pozadí v Internet Exploreru 6

Vektorové formáty stále nejsou standardně podporovány, nejdále je SVG (stačí doinstalovat plugin pro zobrazení).

Částečná podpora pro zobrazení formátu TIFF atd.

Doostřování

Po zmenšení (resampling) ve Photoshopu vždy zvolit Filtr / Zostření / Doostřit (cca 50% / 0,5 – 1,5 bodu, práh 1 - 2). Doostřují se tak kontury rozmazané díky metodě bikubického převzorkování. Nutno s citem.

Kódování

Obrázky vždy vkládat v 100% velikosti, sice některé moderní prohlížeče umí vyhlazovat zmenšené obrázky (např. pomocí atributu *width*=“50%“), ale např. s GIFy to nikdy nebude ono.

Atributy *width* a *height* vždy vyplňovat, důležité zejména při obtékání.

Vždy vyplňovat atribut *alt* (alternativní popis obsahu obrázku – pro slabozraké, pro textové prohlížeče, pro roboty).

V atributu *title* použít (popisný) název obrázku (indexování vyhledávači obrázků). Moderní prohlížeče jej vždy zobrazují po najetí myši.

- Platí i pro téměř všechny ostatní tagy umožňující atribut *title* - jedná se i tzv. core atribut:

```
<!ENTITY % coreattrs
  "id          ID          #IMPLIED
  class       CDATA      #IMPLIED
  style       %StyleSheet; #IMPLIED
  title       %Text;      #IMPLIED"
>
```

Pozor, FCKeditor atribut *title* v českém překladu označuje jako Pomocný titulek.

V atributu *src* nepoužívat absolutní URL, minimálně to zpomaluje vykreslování.

Formátování

Rámečky, obtékání – pomocí předdefinovaných CSS tříd...

Texty

- Pozor na záměnu číslovek za písmena (O ... 0, l (malé L) ... 1 atd.) a opačně.
- Terminologie: odkaz vs. proklik !! atd.

Formátování

- Nepoužívat vizuální formátovací prvky jako např. `<table border="1" ...` (dle doporučení WAI)
- Naopak `` žádoucí (podpora čtecími zařízeními,..), doporučuje se vč. související interpunkce (dle typografických pravidel): `Toto je důležité: Další text`
- Vzhledem ke špatné čitelnosti kurzívy u malého nevyhlazeného textu doporučuji vyhnout se kurzívě u takového textu.
- Podtržení by mělo být vyhrazeno pouze pro odkazy, tj. nepožít `transitional <u>` nebo `CSS font-style: underline`
- Pokud možno tak vyhnout se „inline formátování“ `style="border:1"` a styly skrýt v samostatných CSS souborech s definovanými třídami. Absenci vhodné třídy lze někdy řešit kombinací několika tříd (v tomto příp. se jedná o 3 třídy):
`<p class="s12 center red">Velký centrovaný červený text</p>`

Problematika (jazykového) kódování znaků

- Nejčastějším kódováním je UTF-8 (`utf8_czech_ci` popr. `utf8_bin`). Nevýhoda – přímým vložením z MS Office atd. je možné vložit i některý z neviditelných a nezobrazitelných znaků (např. spec. znak tvrdé mezery) – v prohlížeči se zobrazují např. jako obdélník se symbolem uvnitř atd. Výjimečný výskyt. Výhody silně převažují, v UTF možno vkládat znaky – (–), dvojitě uvozovky,...

Převod z Wordu

XHTML editory nebo i FCKeditor v BO má stále problémy především s novými „invenčními“ tagy z dílny Microsoftu. FCKeditor ponechává v kódu množství inline formátovacích tagů.

Řešení:

Rychlá varianta: vyčistit dokument (speciální znaky, odstranit tj. vypnout Inteligentní značky), přes schránku (podporuje přenos HTML formátování) vložit do editoru (GoLive), zde dočistit a zkopírovat jako kód do webu (BO, hardcoded). Dreamweaver ?

Pomalejší varianta (u větších a komplexnějších kódů): využít některý z online cleanerů nebo např. přes InDesign a jeho mapovací a slučovací mechanismy.

Nejistá budoucnost: CKeditor ?, vlastní čistící stránka (jakmile bude dotažena, pošlu odkaz)

Tok textu

„Měkký enter“ tj. jednoduché odřádkování (SHIFT+ENTER) – využít tam kde by se normálním odřádkováním ztratil kontext / souvislost toku odstavce.

Prázdné řádky pomocí `<p> ; </p>` (větší mezera kvůli `margin > 0`) nebo `<div> ; </div>`. Pro IE6 i `<td> ; </td>`.

Alt. i `<p>
</p>`.

OTÁZKA: Měla by před nadpisem být (extra) mezera?

Jaká je optimální mezera před a za odstavcem nebo odrážkovým seznamem?

Standard vs. `* {margin: 0; padding: 0} ?`

Nedělitelná mezera (měla by být např. za předložkou): `k ; jezeru`

- umí je některé editory, ale optimálně by to spíš měly řešit prohlížeče.

Prázdné tagy – možnost automatizovaného čištění..

Odkazy

Mezery a interpunkce mimo odkaz, pozor na formátování mezer:

` Toto je nesprávný odkaz : `

Odkazy by měly být v kódu oddělené, oddělit mezerou nestačí, možnosti:

- odřádkování (<div><p>
)
- text (např. oddělovníky typu - | / ::)
- popř. neviditelný text: |<a href=

Pokud klient výslovně vyžaduje aby se odkaz otevíral v novém okně (HTML atribut *target*=" _blank", vypuštěn z XHTML), je možné jej nahradit speciálním JavaScriptovým kódem při zachování pravidel přístupnosti (odkaz funguje i při vypnutém javascriptu).

Odrážky

Pomocí a !

Typ pomocí CSS.

Odstavce uvnitř odrážky: za použití měkkých řádků.

Tabulky

Zde je obzvláště důležité se vyhnout inline formátování resp. použít s *cit*em.

(problémy s width 100%, velikostí písma v IE6,...)

```
<table class="bgbrown1" cellpadding="3" cellspacing="1">
  <colgroup class="bglightbrown0"></colgroup><colgroup class="bglightbrown0"></colgroup>
  <tbody>
    <tr>
      <th class="bgbrown1"><strong>Toto je záhlaví tabulky</strong></th>
      <th class="bgbrown1"><strong>Příklady</strong></th>
    </tr>
    <tr>
      <td>Buňka 1</td>
      <td>Buňka 2 .. Alkoholismus</td>
    </tr>
```

Nadpisy

Pokud nenásleduje odrážkový seznam, nepoužívat dvojtečky

Tečky na konci jen v případě věty nebo souvětí.

Neměly by být dodatečně opatřeny tagy

V následujícím odstavci vždy začínat velkým písmenem.

Vždy se snažit o zachování hierarchie H1 (unikátní), H2, H3, H4...

Redakční systém

Zásadní pokyny a doporučení

- Nepoužívat absolutní cesty ani URL, ale relativní vzhledem k webovému kořenu (web root)
- V úložišti na serveru udržovat systematický pořádek, obsah členit do podsložek
 - periodické přírůstky (např. reporty za každý rok) do zvláštních podsložek
 - **názvy podsložek:** analog. situace jako při pojmenování souborů. Složky jsou sdíleny všemi jazykovými mutacemi, proto je potřeba dopředu si rozhodnout, který jazyk je primární nebo důležitější a ten potom používat při pojmenování.
Časem se zde bude rozšiřovat „knihovna“ nejčastěji používaných obrázků nebo jiných příloh (nyní obsahuje ikony formátů souborů a vlajky). Návrhy?
- Vyvarovat se všech transitional tagů nebo atributů, bohužel i FCKeditor si s nimi nedokáže poradit a raději je ponechá
- K čemu slouží:
 - titulek
 - krátký titulek
 - generování URL
 - H1 (nepovinný?!)
 - anotace, obsah, zápatí
 - popis, klíčová slova
 - atributy:
 - skrytá stránka
 - privátní stránka
 - dokončeno
 - aktivováno
 - výpisy
 - newslettery a další mailing

XHTML Strict

Přehled možných prvků: <http://podklady.interval.cz/snizek/69/strict-dtd.html>

Český překlad doporučení W3C: <http://www.zralog.cz/translate/TR/REC-xhtml1-20020801/Overview.php>

Tutoriály: <http://www.jakpsatweb.cz/html/xhtmll.html> , přechod z HTML:

<http://www.sovavsiti.cz/c02012.html>

Neúplná podpora v editorech i v dosavadním editoru BO (FCKeditor), očekáváme novou verzi (CKeditor v.3).

Validátory:

<http://validator.w3.org/> pro 1 stránku nebo část kódu

český validátor: <http://validator.w3.cz/> vlastní interpretace norem!!!

<http://htmlhelp.com/tools/validator/> pro celý website (free verze max. 100 stránek)

Validace platnosti odkazů

Interní

~~<http://www.dead-links.com/> — 90 % úspěšnost~~ ...momentálně mimo provoz

<http://validator.w3.org/checklink>

Univerzální pomocník

Doplňek „Web developer“ pro Firefox.

Pro vizuální testování v IE

SW IE tester (<http://www.my-debugbar.com/wiki/IETester/HomePage>)

XHTML editory

- GoLive 8, 9
- **Dreamweaver** snad už konečně, ve verzi CS5
 - lepší čištění MS Office formátování
 - funkční validátor

Hlavní problémy:

- kódování, validace, konverze celého ANEBO částí kódu
- podpora a konverze do XHTML 1.0 STRICT